

EUROPOS PARLAMENTAS. RINKIMŲ TVARKA

Europos Parlamento rinkimų tvarka nustatyta ir ES teisės aktuose, kuriuose apibrėžiamos visoms valstybėms narėms bendros taisyklės, ir specialiose nacionalinėse nuostatose, kurios kiekvienoje valstybėje narėje yra skirtingos. Bendrose taisyklėse išdėstytas proporcingo atstovavimo principas, rinkimų slenksčių taisyklės ir tam tikri nesuderinamumo su Europos Parlamento nario įgaliojimais atvejai. Daugelis kitų svarbių klausimų, kaip antai taikoma konkreti rinkimų sistema ar rinkimų apygardų skaičius, apibrėžta nacionaliniuose įstatymuose.

TEISINIS PAGRINDAS

Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 14 straipsnis, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 20, 22 ir 223 straipsniai ir ES pagrindinių teisių chartijos 39 straipsnis.

[1976 m. rugsėjo 20 d. Aktas](#) dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise paskutinį kartą pakeistas 2018 m. liepos 13 d. [Tarybos sprendimu \(ES, Euratomas\) 2018/994](#).

BENDROS TAISYKLĖS

A. Principai

Steigimo sutartyse ([1.1.1.](#)) nurodyta, kad Europos Parlamento narius (EP narius) iš pradžių skirs nacionaliniai parlamentai, tačiau įtraukta nuostata, kad vėliau jie bus renkami tiesioginiuose visuotiniuose rinkimuose. Šią nuostatą Taryba įgyvendino prieš 1979 m. vykusius pirmuosius tiesioginius rinkimus, priėmusi 1976 m. rugsėjo 20 d. Aktą dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise (1976 m. Rinkimų aktas). Šis aktas iš esmės pakeitė institucinę Europos Parlamento poziciją ir yra demokratiškesnės Europos Sąjungos steigiamasis dokumentas.

1992 m. Maastrichto sutartyje ([1.1.3.](#)) numatyta, kad rinkimai privalo būti rengiami laikantis vienodos tvarkos ir kad Europos Parlamentas šiuo klausimu turėtų parengti pasiūlymą, kurį vieningai patvirtintų Taryba. Vis dėlto, kadangi Tarybai nepavyko susitarti dėl nei vieno iš pateiktų pasiūlymų, Amsterdamo sutartyje numatyta galimybė patvirtinti bendruosius principus. [2002 m. birželio 25 d. ir rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimu \(2002/772/EB, Euratomas\)](#) buvo iš dalies atitinkamai pakeistas 1976 m. Rinkimų aktas, taip pat nustatyti proporcingo atstovavimo principai ir nacionalinių ir ES srities įgaliojimų nesuderinamumo atvejai.

Paskutiniai 1976 m. Rinkimų akto pakeitimai buvo priimti [2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimu \(ES, Euratomas\) 2018/994](#), kuriame yra nuostatų dėl galimybės

taikyti skirtingus balsavimo metodus (išankstinis balsavimas, elektroninis balsavimas, balsavimas internetu ir paštu), rinkimų slenksčių, asmens duomenų apsaugos, sankcijų už dvigubą balsavimą pagal nacionalinės teisės aktus, balsavimą trečiojoje šalyje ir dėl galimybės rinkimų biuleteniuose nurodyti Europos politines partijas.

[sigaliojus Lisabonos sutarčiai ([1.1.5.](#)), teisė balsuoti ir būti kandidatu įgavo pagrindinės teisės statusą (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 39 straipsnis).

B. Taikymas. Galiojančios bendros nuostatos

1. Kitos valstybės narės piliečių teisė balsuoti ir būti kandidatais

Pagal SESV 22 straipsnio 2 dalį „kiekvienas Sąjungos pilietis, gyvendamas valstybėje narėje ir nebūdamas jos pilietis, turi teisę balsuoti ir būti kandidatu per Europos Parlamento rinkimus valstybėje narėje, kurioje gyvena“. Naudojimosi šia teise tvarka nustatyta [Tarybos direktyvos 93/109/EB](#) (kurią paskutinį kartą iš dalies pakeitė [Tarybos direktyva 2013/1/ES](#)) 6 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad „Sąjungos piliečiui, gyvenančiam valstybėje narėje ir nesančiam tos valstybės narės piliečiui, kuriam atskiru teisiniu sprendimu arba administraciniu sprendimu, jei pastarajam sprendimui gali būti taikomos teisės gynimo teismine tvarka priemonės, buvo atimta teisė būti kandidatu pagal jo gyvenamosios vietos valstybės narės teisę arba pagal jo kilmės valstybės narės teisę, neleidžiama naudotis ta teise gyvenamosios vietos valstybėje narėje per rinkimus į Europos Parlamentą“.

2. Rinkimų sistema

Pagal iš dalies pakeistą 1976 m. Rinkimų aktą rinkimai į Europos Parlamentą turi būti pagrįsti proporcingu atstovavimu ir turi būti taikoma kandidatų sąrašo arba vieno perleidžiamo balso sistema. Valstybės narės taip pat gali leisti balsuoti pagal lengvatinio sąrašo sistemą.

Be savanoriško ne didesnio kaip 5 proc. nacionaliniu lygmeniu atiduotų galiojančių balsų rinkimų slenkščio neseniai atliktais daliniais 1976 m. Rinkimų akto pakeitimais, priimtais [Tarybos sprendimu \(ES, Euratomas\) 2018/994](#), nustatytas privalomas rinkimų slenkstis – nuo 2 proc. iki 5 proc. rinkimų apygardoms, kuriose pagal sąrašus renkami daugiau kaip 35 EP nariai (įskaitant vieną rinkimų apygardą sudarančias valstybes nares). Valstybės narės turės įvykdyti šį reikalavimą ne vėliau kaip per 2024 m. rinkimus.

Pagal tą sprendimą valstybės narės gali numatyti surengti išankstinį balsavimą, balsavimą paštu, taip pat elektroninį ir internetinį balsavimą. Valstybėms narėms nusprendus tai padaryti, visų pirma, jos turi užtikrinti rezultatų patikimumą, balsavimo slaptumą ir asmens duomenų apsaugą.

3. Nesuderinamumas

Pagal 1976 m. Rinkimų akto (iš dalies pakeisto Tarybos [sprendimu 2002/772/EB, Euratomas](#)) 7 straipsnį Europos Parlamento nario pareigos nesuderinamos su valstybės narės vyriausybės nario, Komisijos nario, Teisingumo Teismo teisėjo, generalinio advokato ar kanclerio, Audito Rūmų nario, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nario pareigomis, komitetų ar kitų organų, įsteigtų vadovaujantis Sutartimis Sąjungos lėšoms valdyti arba nuolatinei tiesioginei administravimo užduočiai vykdyti, nario pareigomis, Europos investicijų banko direktorių valdybos, valdymo

komiteto arba personalo nario pareigomis bei Europos Sąjungos institucijų arba prie jų veikiančių specializuotų įstaigų pareigūno ar tarnautojo einamomis pareigomis. Su EP nario pareigomis taip pat laikomos nesuderinamos Regionų komiteto nario pareigos (įtraukta 1997 m.), Europos Centrinio Banko vykdomosios valdybos nario, Europos Sąjungos ombudsmeno ir, svarbiausia, nacionalinio parlamento nario pareigos (sąrašas papildytas 2002 m.).

TVARKA, KURIAI TAIKOMOS NACIONALINĖS NUOSTATOS

Be šių bendrų taisyklių rinkimų tvarkai taikomos nacionalinės nuostatos, kurios kartais labai skiriasi, taigi, rinkimų sistema gali būti laikoma polimorfine rinkimų sistema.

A. Rinkimų sistema ir nustatytos ribos

Visos valstybės narės privalo taikyti proporcingu atstovavimu pagrįstą sistemą. Be savanoriško 5 proc. nacionaliniu lygmeniu atiduotų balsų rinkimų slenkščio [Tarybos sprendimu \(ES, Euratomas\) 2018/994](#) nustatytas privalomas rinkimų slenkstis – nuo 2 proc. iki 5 proc. rinkimų apygardoms, kuriose renkami daugiau nei 35 EP nariai (įskaitant vieną rinkimų apygardą sudarančias valstybes nares). Šį reikalavimą reikės įvykdyti ne vėliau kaip per 2024 m. Europos Parlamento rinkimus.

Šiuo metu rinkimų slenkstis taikomas šiose valstybėse narėse: 5 proc. – Prancūzijoje, Belgijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Slovakijoje, Čekijoje, Rumunijoje, Kroatijoje, Latvijoje ir Vengrijoje, 4 proc. – Austrijoje, Italijoje ir Švedijoje, 3 proc. – Graikijoje ir 1,8 proc. – Kipre. Kitose valstybėse narėse nėra ribos, nors Vokietija ir bandė ją nustatyti, tačiau dviem [2011 m.](#) ir [2014 m.](#) sprendimais Vokietijos Konstitucinis Teismas paskelbė, kad šalyje taikomas (iš pradžių 5 proc., vėliau – 3 proc.) slenkstis per Europos Parlamento rinkimus prieštarauja Konstitucijai.

B. Rinkimų apygardos ribos

Per Europos Parlamento rinkimus dauguma valstybių narių veikia kaip viena rinkimų apygarda. Vis dėlto, keturiose valstybėse narėse (Prancūzijoje, Airijoje, Italijoje ir Lenkijoje) šalies teritorija padalyta į kelias regionines rinkimų apygardas.

C. Balsavimo teisė

Visose valstybėse narėse balsavimo teisė įgyjama sulaukus 18 metų, išskyrus Austriją ir Malta, kur ji įgyjama nuo 16 metų, ir Graikiją – 17 metų.

Penkiose valstybėse narėse (Belgijoje, Bulgarijoje, Liuksemburge, Kipre ir Graikijoje) balsavimas yra privalomas: balsavimo pareiga taikoma piliečiams ir registruotiems kitos ES valstybės narės piliečiams.

1. Kitos šalies pilietybę turinčių asmenų balsavimas priimančiojoje valstybėje

ES piliečiai, gyvenantys valstybėje narėje ir nesantys jos piliečiai, turi teisę balsuoti per Europos Parlamento rinkimus toje valstybėje narėje, kurioje jie gyvena, tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos valstybės piliečiai (SESV 22 straipsnis). Vis dėlto, gyvenamosios vietos sąvoka skirtingose valstybėse narėse vis dar skiriasi. Kai kurios valstybės (pvz. Estija, Prancūzija, Vokietija, Lenkija, Rumunija ir Slovėnija) reikalauja, kad rinkėjų faktinė arba įprastinė gyvenamoji vieta būtų rinkimų teritorijoje, kitos (Kipras, Danija, Graikija, Airija, Liuksemburgas, Slovakija ir Švedija) reikalauja, kad tai būtų nuolatinė

jų gyvenamoji vieta, dar kitos (Belgija ir Čekijos Respublika) – kad jie būtų įrašyti į gyventojų registrą. ES piliečiams, kurie siekia įgyti teisę balsuoti kai kuriose šalyse (pvz. Liuksemburge ir Kipre), taip pat taikomas minimalaus gyvenimo toje valstybėje laikotarpio reikalavimas. Visose valstybėse narėse reikalaujama, kad kitų ES šalių piliečiai iki rinkimų dienos registruotųsi balsavimui. Registravimosi terminai valstybėse narėse labai skiriasi.

2. Valstybėje negyvenančių piliečių balsavimas savo kilmės šalyje

Beveik visos valstybės narės yra numačiusios galimybę Europos Parlamento rinkimuose balsuoti iš užsienio. Kai kuriose valstybėse narėse rinkėjai turi užsiregistruoti savo nacionalinėse rinkimų institucijose, kad galėtų gauti teisę balsuoti užsienyje paštu, ambasadoje ar konsulate. Kitose valstybėse narėse balsavimas paštu gali vykti ambasados ar konsulatuose. Kai kuriose valstybėse narėse teisė balsuoti užsienyje suteikiama tik kitoje valstybėje narėje gyvenantiems piliečiams (pvz. Bulgarija ir Italija). Be to, dauguma valstybių narių taiko specialias priemones diplomatams ir kariniam personalui, tarnaujantiems užsienyje.

Dėl to, kad kai kurie kitos šalies pilietybę turintys asmenys gali balsuoti ir priimančiojoje valstybėje, ir savo kilmės valstybėje kaip jos piliečiai, gali atsirasti piktnaudžiavimų (balsavimas du kartus, kuris kai kuriose valstybėse narėse laikomas nusikalstama veika). Šiuo atžvilgiu pagal dalinius 1976 m. Rinkimų akto pakeitimus, neseniai padarytus [Tarybos sprendimu \(ES, Euratomas\) 2018/994](#), reikalaujama, jog valstybės narės užtikrintų, kad būtų nustatytos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos už dvigubą balsavimą Europos Parlamento rinkimuose.

D. Teisė būti kandidatu rinkimuose

Teisė būti kandidatu per rinkimus į Europos Parlamentą bet kurioje kitoje gyvenamosios vietos valstybėje narėje taip pat yra pavyzdys, kaip taikomas valstybės narės piliečių ir ne piliečių nediskriminavimo principas, ir teisės judėti ir laisvai pasirinkti gyvenamąją vietą Europos Sąjungoje padarinyš. Kiekvienas asmuo, kuris yra Sąjungos pilietis ir nėra gyvenamosios valstybės narės pilietis, bet atitinka tuos pačius teisei balsuoti ir būti kandidatu keliamus reikalavimus, kuriuos ta valstybė pagal įstatymą taiko savo piliečiams, turi teisę būti kandidatu per rinkimus į Europos Parlamentą gyvenamosios vietos valstybėje narėje, jei tos teisės jam nėra atimtos ([Tarybos direktyvos 93/109/EB](#) 3 straipsnis).

Išskyrus reikalavimą turėti valstybės narės pilietybę, kuris yra bendras visoms valstybėms narėms, kitos teisės būti kandidatu rinkimuose sąlygos visose valstybėse narėse yra skirtingos. Nė vienas asmuo per tuos pačius rinkimus negali būti kandidatu daugiau kaip vienoje valstybėje narėje (Tarybos direktyvos 93/109/EB 4 straipsnis). Minimalus kandidatų amžius daugumoje valstybių narių yra 18 metų, išskyrus Belgiją, Bulgariją, Kiprą, Čekijos Respubliką, Estiją, Airiją, Latviją, Lietuvą, Lenkiją ir Slovakiją (21 metai), Rumuniją (23 metai) ir Italiją bei Graikiją (25 metai).

E. Kandidatūros

Kai kuriose valstybėse narėse kandidatūras gali kelti tik politinės partijos ir politinės organizacijos. Kitose valstybėse narėse kandidatūras galima kelti, jei jos patvirtinamos

nustatytu skaičiumi parašų arba jas parėmė tam tikras rinkėjų skaičius, kai kuriais atvejais taip pat reikalaujama užstato.

2018 m. birželio 28 d. [Europos Vadovų Tarybos sprendime \(ES\) 2018/937](#), kuriuo nustatoma Europos Parlamento sudėtis, nustatyta, kaip skirtingoms valstybėms narėms taikant „proporcingo narių skaičiaus mažinimo“ principą užpildomos ES sutarties 14 straipsnio 2 dalyje numatytos vietos Europos Parlamente ([1.3.3.](#)).

F. Rinkimų datos

Pagal iš dalies pakeisto 1976 m. Rinkimų akto 10 ir 11 straipsnius rinkimai į Europos Parlamentą rengiami tuo pačiu laikotarpiu, kuris prasideda ketvirtadienio rytą ir baigiasi kitą sekmadienį. Tikslią datą ir laiką nustato kiekviena valstybė narė. Pirmųjų 1979 m. rinkimų laikotarpį 1976 m., pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, vienbalsiai nustatė Taryba. Nuo 1979 m. rinkimai vyko atitinkamu metu paskutiniais Rinkimų akto 5 straipsnyje nurodyto penkerių metų laikotarpio metais ([1.3.1.](#)).

Per 2014 m. rinkimus, siekiant užtikrinti, kad rinkimai nesutaptų su Sekminių švente, Taryba 2013 m. birželio 14 d. sprendimu pakeitė rinkimų datą, kuri iš pradžių buvo nustatyta birželio mėn., ir jie vyko gegužės 22–25 d. Buvo taikoma ši 11 straipsnio nuostata: „jeigu nutiktų taip, kad rinkimų [...] tuo laikotarpiu surengti neįmanoma, Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, vieningai likus ne mažiau kaip vieneriems metams iki 5 straipsnyje nurodytos penkerių metų kadencijos pabaigos nustato kitą rinkimų laikotarpį, kuris turi būti ne anksčiau kaip du mėnesiai iki arba ne vėliau kaip vienas mėnuo po pagal pirmesnę pastraipą nustatyto laikotarpio.“ Tolesni rinkimai turi vykti atitinkamu metu paskutiniais penkerių metų laikotarpio metais (1976 m. Akto 11 straipsnis). Atitinkamai 2019 m. rinkimai vyko gegužės 23–26 d.

G. Rinkėjų galimybės keisti kandidatų eilės tvarką sąraše

Daugelyje valstybių narių rinkėjai turi pirmenybinio balsavimo galimybę, skirtą pavardžių kandidatų sąraše eilės tvarkai pakeisti. Tačiau šešiose valstybėse narėse (Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Portugalijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje) kandidatų sąrašai yra nekeičiami (nėra pirmenybinio balsavimo). Maltoje ir Airijoje rinkėjai išvardija kandidatus pirmumo tvarka (vieno perleidžiamo balso sistema).

H. Kadencijos metu atsiradusių laisvų vietų užpildymas

Kai kuriose valstybėse narėse atsilaisvinusios vietos skiriamos tame pačiame sąraše esantiems pirmiesiems neišrinktiems kandidatams (galbūt tą sąrašą pakoregavus, kad būtų atsižvelgta į kandidatų gautus balsus). Kitose valstybėse narėse laisvos vietos paskirstomos pavaduojantiems nariams ir, jeigu pavaduojančių narių nėra, lemiamas kriterijus yra kandidatų eilės tvarka sąraše. Kai kuriose valstybėse narėse EP nariai turi teisę grįžti į Europos Parlamentą, jei nebelieka priežasties, dėl kurios jie jį paliko.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Nuo dvidešimtojo amžiaus 7-ojo dešimtmečio Europos Parlamentas ne kartą reiškė savo nuomonę rinkimų teisės klausimais ir, vadovaudamasis EB sutarties 138 straipsniu (dabar SESV 223 straipsnis), teikė pasiūlymus. Tai, kad vis dar nėra nustatyta iš tiesų vienoda rinkimų į Europos Parlamentą tvarka, rodo, kaip sunku suderinti skirtingas nacionalines tradicijas. Amsterdamo sutartyje numatyta galimybė

priimti bendruosius principus tik iš dalies sudarė sąlygas šiems sunkumams įveikti. SESV 223 straipsnyje nustatytas plačių užmojų tikslas patvirtinti vienodą tvarką, kuriai reikalingas Europos Parlamento pritarimas, dar turi būti pasiektas. Nuolatinės Parlamento pastangos modernizuoti ir sukurti labiau europietišką bendrą rinkimų procedūrą paskatino 1997 m. pateikti pasiūlymą dėl vienodos rinkimų procedūros; jo esminės nuostatos įtrauktos į 2002 m. Tarybos sprendimą. 2015 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamentas priėmė [rezoliuciją](#) dėl Europos Sąjungos rinkimų teisės reformos. Imdamasis teisėkūros iniciatyvos Konstitucinių reikalų komitetas pasiūlė iš dalies keisti 1976 m. Rinkimų aktą, kad būtų galima užtikrinti didesnę Europos Parlamento rinkimų demokratiškumą ir padidinti visuomenės dalyvavimą rinkimų procese. Dalis Parlamento pasiūlytų pakeitimų buvo priimta ir įtraukta į 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2018/994. Tačiau Taryba negalėjo pritarti Parlamento pasiūlymui, kad būtų sukurta bendra rinkimų apygarda ir pagrindiniai kandidatai būtų paskirti eiti Komisijos pirmininko pareigas.

Parlamentas, 2018 m. vasario 7 d. priėmęs rezoliuciją dėl Europos Parlamento sudėties, balsavo už tai, kad po Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES vietų skaičius būtų sumažintas nuo 751 iki 705, o kai kurios vietos būtų padalytos toms valstybėms narėms, kurioms šiek tiek nepakankamai atstovaujama ([1.3.3](#)). 2012 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamentas priėmė [rezoliuciją](#), kurioje ragino Europos politines partijas išskirti kandidatus į Komisijos pirmininko postą per 2014 m. rinkimus, siekiant padidinti ir Parlamento, ir Komisijos politinį teisėtumą. Ši tvarka buvo įgyvendinta prieš 2014 m. rinkimus, per kuriuos pirmą kartą buvo išskirti pagrindiniai kandidatai į Komisijos pirmininko pareigas. Galiausiai, vadovaujantis 2014 m. rinkimų rezultatais, 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamentas vieną iš šių kandidatų – Jeaną-Claude'ą Junckerį – išrinko Komisijos pirmininku. Europos Parlamentas savo [2018 m. vasario 7 d. sprendime](#) dėl pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių peržiūros teigė, kad jis buvo pasirengęs atmesti bet kurį kandidatą į Europos Komisijos pirmininko pareigas, kuris nebuvo paskirtas [pagrindiniu Europos politinės partijos kandidatu](#) (vok. *Spitzenkandidat*) 2019 m. rinkimuose į Europos Parlamentą. Vis dėlto, po 2019 m. rinkimų Europos Komisijos pirmininke išrinkta Ursula von der Leyen, kuri nebuvo pagrindinė kandidatė.

2003 m. nustatyta Europos politinių partijų finansavimo sistema, pagal kurią taip pat leidžiama steigti politinius fondus ([1.3.3](#)) ES lygmeniu (Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2004/2003 iš dalies pakeistas 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentu \(ES, Euratomas\) Nr. 1141/2014](#) dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo). [Po 2017 m. birželio 15 d. Parlamento rezoliucijos](#) dėl politinių partijų ir politinių fondų finansavimo Europos lygmeniu neseniai iš dalies pakeistas 2014 m. reglamentas. Šioje rezoliucijoje pažymėta, kad yra daug trūkumų, visų pirma, susijusių su bendro finansavimo dydžiu ir Europos Parlamento narių galimybe būti daugelio partijų nariais, stengiantis užtikrinti, kad viešosios lėšos būtų naudojamos tinkamai finansuojant Europos politines partijas ir fondus, taikant 2018 m. gegužės 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentą \(ES, Euratomas\) 2018/673](#).

Atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius matyti, kokią riziką rinkimų procesams ir demokratijai gali kelti komunikacija internetu (su rinkimais susijęs manipuliavimas asmens duomenimis). Siekiant užkirsti kelią neteisėtam asmens duomenų naudojimui,

visai neseniai priimti nauji 2014 m. Reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo pakeitimai (2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas 2019/493 \(ES, Euratomas\)](#)), kuriuo dėl tikrinimo procedūros, susijusios su asmens duomenų apsaugos taisyklių pažeidimais per Europos Parlamento rinkimus, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014). Pagal naujas taisykles, dėl kurių susitarė Parlamentas ir Taryba, siekiama apsaugoti rinkimų procesą nuo internetinių dezinformacijos kampanijų, kuriomis piktnaudžiaujama rinkėjų asmens duomenimis, ir numatyti finansines sankcijas, kurios būtų taikomos Europos politinėms partijoms ir fondams, kurie sąmoningai daro arba siekia daryti įtaką Europos Parlamento rinkimų rezultatams, pasinaudodami duomenų apsaugos taisyklių pažeidimais.

Be to, Parlamentui 2017 m. birželio 15 d. priėmus rezoliuciją dėl interneto platformų ir bendrosios skaitmeninės rinkos, kurioje Parlamentas ragino Komisiją patikrinti teisėkūros intervencijos galimybę siekiant apriboti netikro turinio sklaidą ir platinimą, 2018 m. balandžio mėn. Komisija priėmė [komunikatą](#) „Europos kova su internetine dezinformacija“ ir pasiūlė priimti visoje ES galiojantį [Praktikos kodeksą](#), o jį 2018 m. rugsėjo mėn. pasirašė trys interneto platformos. 2018 m. gruodžio mėn. Komisijos [veiksmų plane prieš dezinformaciją](#), be kitų priemonių, interneto platformos raginamos greitai ir faktiškai įgyvendinti pažadus ir susitelkti ties veiksmais, kurie yra skubūs atsižvelgiant į Europos Parlamento rinkimus, įskaitant netikrų paskyrų trynimą, pranešimų žymėjimą botais ir bendradarbiavimą su faktų tikrintojais ir mokslinių tyrimų vykdytojais, siekiant aptikti dezinformaciją ir užtikrinti didesnį patikrinto turinio matomumą. Rengiantis 2019 m. gegužės mėn. Europos Parlamento rinkimams, Komisija papasė trijų Praktikos kodeksą pasirašiusių interneto platformų [kas mėnesį pranešti](#) apie veiksmus, kurių jos ėmėsi siekdamas pagerinti skelbimų kontrolę, užtikrinti politinės ir teminės reklamos skaidrumą ir kovoti su netikromis paskyromis ir piktavališku botų naudojimu.

Ina Sokolska
11/2020

